

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N° 61.

29. Maja 1829.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka.

Gazety Baltimorskie zawierają następujący list byłego Wielkorzędzcy Buenos-Ayreskiego, pisany przez tegoż do swojej żony za nim został stracony: »Kochana Angieliko! Oznajmiono mi właśnie, że za godzinę umrzeć muszę. Niewiem przyczyny, lecz tak zrzadziła opatrność boska, w której w tej ciężkiej chwili moje ufałość pokładam. Przebaczam wszystkim moim nieprzyjaciołom, i proszę przyjaciół moich, aby nieczynili żadnego kroku do pomszczenia się śmierci mojej. Kochana żono! Wychowuj nasze piękne dzieci i bądź szczęśliwą, gdyż nie mogła być taką, w towarzystwie twojego nieszczęśliwego

Manuela Dorrego.
(D. A.)

Wielka Brytania i Irlandyja.

W Izbie Wyższej w d. 8. Maja podał Lord King prośbę o zmianę teraźniejszych praw zbożowych. Hrabia Darnley wprowadził rzecz o prawie względem ubogich w Irlandyi, i sądził, że przedmiot ten jest w swoim czasie wniesiony, ponieważ i drugiej Izbie przełożony został, i wielu członków miał za sobą, a wszyscy byli tego zdania, że czy prędzej lub później potrzeba coś koniecznie w tej mierze uczynić. Hrabia zastrzegł sobie wolność wniesienia na następnym posiedzeniu na przełożenie ściągających się do tego dokumentów.

Na wniosek Lorda Kanclerza odczytano po pierwszy raz bil ku ułatwieniu toku spraw w sądzie kancelaryjnym. Powtórne odczytanie przeznaczono na d. 12. Maja; Lord Kanclerz zastrzegł sobie w ten czas dać bliższe wyjaśnienie zasady bilu i powodów, które do tegoż skłaniają.

Gdy w d. 8. Maja na wniosek Kanclerza Izby skarbowej zamienita się Izba w wydział, dla rozpoznania środków ku osiągnięciu summ potrzebnych na wydatki publiczne w roku 1829, powstał Kanclerz i w mowie obszerniej, mianiej do Prezydenta wydziału, wystawił obraz dochodów z roku 1828 jakoteż tych, których się w dziesiąt należały w roku bieżącym.

W d. 9. Maja, Deputowani miast Glasgowa, Liverpola, Manchesteru i Bristolu, przez P. Hu-

skissona wprowadzeni, otoczeni przez deputowanych z tychże miast i Hrabstw, mieli narady z Xięciem Wellingtonem, Kanclerzem Izby skarbowej i Ministrem handlu, w celu otworzenia wolnego handlu z Indyjami wschodnimi i Chinami. Byli uprzejmie przyjęci i z uwagą słuchani. P. Huskisson poda Parlamentowi od Liverpola petycyja w tym ważnym przedmiocie.

Kuryjer zawiera o wypadkach w Rochdale wiadomość następującą: Już od dawnego czasu okazywała się niechęć między robotnikami około Flanelli, ku swoim majstrom, którzy onym mniej niżeli inni płacili. Z tego powodu postanowili ciż zburzyć warsztaty i t. p. W zaślepieniu swoim chcieli się rzucić i na innych fabrykantów, którzy podobnie nie przewinili. Gdy 23. tychże aresztowano, z których 7 znou uwolniono, a 16 zaprowadzono do zamku Lancaster, inni napadli na warsztaty; w tem zdarzeniu kilka osób raniono. W Manchesterze nieponowity się już rozruchy; uwięziono tam 55 osob; wszelako między temi nie masz hersztów.

W Plymoucie odebrano rozkazy admiralicyi aby natychmiast cztery okręty liniowe uzbrojono. Podobnież cztery fregaty otrzymały rozkaz być w gotowości do odplynienia. (G. W.)

Francyja.

Xiążę Orleanski i tegoż syn pierworodny Xiążę Chartres, pożegnali się w d. 11. Maja z rodziną królewską, i tejeż nocy wyjechali do Anglii.

Król. postanowienie z d. 6. Maja potwierdza nowestatuty towarzystwa zabezpieczającego od szkody z gradobicia; takowe utworzyło się w Nancy dla Departamentów Marthy, Mozely, Wogesen, Wyższej Marny, Maas, Niższego i Wyższego Renu i Arden.

Izbie Parów przełożono w d. 9. Maja cztery projekta do prawa przez drugą Izbę przyjęte, aby je wzięła pod rozważę. Pierwszy dotyczy oddania giełdy miastu Paryż, drugi przebiecia monecy podług dawnego systematu bitej, trzeci wprowadzenia regularniejszej służby pocztowej dla wszystkich gmin Państwa, czwarty uposażenia dawnego Senatu. Poczem zdano sprawę z projektu o właściwości sądów wojskowych.

)

Na posiedzeniu Izby Deputowanych w d. 9. Maja przelozył Minister wojny projekt do prawa o wykładzie niektórych artykułów kodeksu wojkowego karzacego. Minister skarbu wniósł trzy inne projekta dotyczace się miejscowosci. Minister spraw wewnetrznych przelozył dwa inne projekta. P. Sannac zdał sprawę z ostatecznego urzadzania budzetu na rok rachunkowy 1827. Izba postanowila rozpoznac ostatek w d. 14. Maja.

W d. 6. Maja przystapila Izba Deputowanych do głosowania na projekt do prawa, dniem wprzody przyjęty (poprawiony wedle propozycyji P. Dupin) ku zezwoleniu dodatkowego kredytu dla wydzialu sprawiedliwosci z roku etatowego 1828. Pośród 330 Czlonków bylo za tém 156, przeciwko temuż 144, i takowy zostal wiêkszością 42 głosów przyjęty. Poczem przystapiono do narad nad drugim projektem wzgledem kredytu dla wydzialu spraw zewnetrznych. P. Duvergier de Hauranne, przy wzmiance o 129,600 fr., które na mocy zawartego w d. 21. Maja 1826 r. traktatu, nalezalo Bejowi Tunetańskiemu wypłacic, powtorzył tylekrotnie czynioną skargę, iż podobne traktaty, jako na kraj nadzwyczajnie ciezary nakladajace, nie są zaraz Izbom przekladane. Minister skarbu odpowiedzial, iż w mowie będace układy niedawno zostaly ukonczone i wprzody zadna nie nastapila wypłata. Projekt do prawa przyjęto 249 głosami przeciwko 33. Trzeci projekt dotyczacy się dodatkowego kredytu na publiczne oswiecenie przeszedł 230 głosami przeciwko 31; a czwarty o kredycie dla wydzialu handlowego 207 głosami przeciwko 65. Minister handlu zbijal przy tej sposobnosci niektóre zarzuty przeciwko tym wydatkom uczynione. Piąty projekt do prawa wzgledem zezwolenia na kredyt 26,983,000 fr. dla Ministerstwa wojny dal powód do dluzszych rozpraw. Jenerał Higonnet powstal i bronil wyprawy do Morei, naganianej między innymi przez P. Bignon. Zamiar podobny nie był nigdy z wiêkszą ludzkością i bezinteresownością do skutku przywiedziony nad ten, nigdy wiêkszy porzadek i oszczedność nie panowaly w utrzymaniu wojska, jak w tém zdarzeniu: »Jeżli powiedziano coś przeciwko Grekom, tedy wiêcej moge sądzić onich, niżli wszyscy moi towarzysze. Moze być, że dzisiejsi Hellenowie nie zupełnie podobni owym z czasów Temistoklesa, wszelako są ludźmi, chrześcijanami, stali oni już nad przepaścią nieszczęścia, i wyciągali zebrazące ręce do Monarchów Europejskich. Potrzeba bylo dać im pomoc przeciwko 25,000. Afryhanów, którzy pięć twierdz zajmowali; przeciwko nieprzyjacielowi, który podziwienia godną karnością i gotowością, jakoteż rzadką zdolnością i dzielnością Ibrahima, daleko był straszniejszym, niżeli liczba, a któ-

remu pomimo wszelkiej odwagi bohaterkiej musieliby nakoniec uledz. — Do osądzenia charakteru Greckiego nie potrzeba mieszac mieszkańców srodka Peloponesu z mieszkańcami nadbrzeżnymi, którzy od wielu lat wszystkie swój majątek stracili i przez nędzę zdziczeli. W srodku kraja znajduja się przyjaciele porzadku, ludzie rzetelni, pełni wspomnień chwalebnych swoich przodków. Przyjmowali wojsko nasze z kłiwą gošcinnością, i imienia Króla francuskiego nie wymawiają bez uczucia.« Mowca potwierdzil zdania Jenerala Sebastianiego, że bez przybycia Francuzów nie byłaby Morea oswobodzona. Admirał Sir P. Malcolm zapewnial o tém w Nawarynie w obecności wielu angielskich, francuskich i rossyjskich Oficerów, mianowicie, że gdyby francuskie wojsko nie przybylo, Ibrahim nie byłby nigdy Morei opuscil, i że ten Admirał mocno o tém będąc przekonany pisal kilka razy w tej mierze do swego rzadu. Jenerał Lamarque powstal mocno na kampaniją do Hiszpanii. Teraz, nie masz już żadnego przymierza między Hiszpaniją, a Francją, albowiem w każdym wzgledzie zasła między niemi nierówność. Skutek wyprawy hiszpańskiej, która kosztowala 400 mil., była powodem do oskarzenia byłego Ministeryjum. Namienil takze o zwinieniu paryzkiej gwardy narodowej, o stanie wojska, i uczynil uwagą, że w tym roku mówi po raz ostatni za dozwozeniem dodatkowego kredytu Minister wojny rzekł, iż zawczesna jest sądzić o wyprawie greckiej; z resztą niebawem Hellenowie otrzymaja bezwzględnie takie kraja granice, iż będą mogli zając miejsce między ludami. Poczem bronil najwyższej rady wojennej przeciwko zarzutom przeszlego mowcy, i rzekł, że nie jesteśmy tu ani w Prusach, ani w Hollandyi, i że każdy kraj ma swoje zwyczaje. P. Pelet, Benjamin Constant, i Jenerał Demarcaj, czynili podobnie uwagi nad wyprawą do Hiszpanii i do Morei. P. B. Constant upominál Ministrów, aby otwarcie działali przeciwko nieprzyjaciolom Konstytucyi, i oświadczyl przy tej sposobnosci zdanie swoje, że Izba musi być rozwiązana. Jenerał Demarcaj nazywal całe urzadzzenie wojska zupełnie błędnem. Minister morski powstal na oświadczenie wspomnianego mowcy, jakoby Francją nie mogła nio bez zezwolenia Anglii uczynić. P. Dutertre zapuscil się wusprawiedliwienie wojny hiszpańskiej i między innymi mowil o Związku cnoty w Niemczech. Jenerał Sebastiani rzekł, że źli Ministrowie francuzcy umieli zepsuó dobre, które nastepca tronu, przy rozporzadzaniu w Andoujar dla Hiszpanii gotowal. Co się zaś Morei dotyczé, tedy niezawodnieby dzisiaj do Turków nalezala, gdyby Francuzi nie byli tam przybyli. Przeszle Mini-

sterstwo było z Ibrahime sprzymierzone. Polityka Francji nakazuje, zrobić z Grecji niepodległe Państwo, aby się nie stało z nią, jak z Polską. Nakoniec co się dotyczy organizacji wojska, tedy sądzi, że powinno być utworzone silne odwodowe wojsko. Po niejakich uwagach Ministra Skarbu prawie jednomyslnie przyjęto projekt do prawa i głosowanie na dzień następujący odłożono. (D. A.)

Prussy.

Król Jmó Bawarski mianował Jenerała Lejtanta i dowódcę dywizyi, Hrabiego Pappenheima, swoim nadzwyczajnym Posłem, aby się znajdował na koronacyi Cesarza Mikołaja w Warszawie i Cesarzowi Jmci złożył powinszowanie Dworu Bawarskiego. (Hrabia ten wyjechał w d. 15. Maja do Warszawy. (D. A.)

Szwecyja i Norwegija.

W d. 27. Kwietnia z południa nastąpił proczysty pogrzeb JKWys. Xiężny Zofii Albertyny. Królestwo Ichmoś i JKWys. Xiążę Nasępca Tronu ze swoją Małżonką, otoczeni najznamienszymi urzędnikami Dworu i kraju i Stanami Państwa udali się do kościoła zwanego Ritterholmskirche. Po nabożeństwie zwłoki zmarłej Xiężny spuszczone do grobu Gustawa, poczem cały orszak w tym samym porządku powrócił do zamku. — Król. Pruski Podpułkownik i Adjutant skrzydłowy Bojanowski przybył do Sztokholmu ze szczególnymi zleceniami swojego Monarchy jako odpowiedzialny na poselstwo Hr. Loewenhaupt. — Ces. Ross. Jenerał Suchtelen wyjechał ztamtąd do Berlina. (D.A.)

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 22. Maja. —

N. Cesarz i Król, tudzież N. Cesarzowa i Królowa, oraz JJ. CC. MM. Wielcy Xiążęta znajdowali się dnia wczorajszego na paradzie wojskowej odbytej na placu broni, do której należały wszystkie pułki składające garnizon tułejszej stolicy.

Dnia wczorajszego w południe, stosownie do ogłoszonego programmatu obrzędu koronacyjnego N. Cesarza i Króla, tudzież N. Cesarzowej i Królowej, dwaj Mistrzowie obrzędów w towarzystwie dwóch Heroldów, dwóch Sekretarzy Senatu, tudzież oddziału gwardyi strzelców konnych, objężdżało ulice stolicy Królestwa Polskiego, ogłaszając ludowi o nastąpić mającej na dniu 24. b. m. koronacyi.

Toż samo będzie miało miejsce dnia dzisiejszego i jutrzejszego.

Zbliża się dzień wielki dla Polski, koronacyi N. Mikołaja I. i N. Alexandry. W całej stolicy widać przygotowania do świętego obrzędu. Starożytny kościół S. Jana wspaniale będzie przybrany. Budują galeryja na przeciw zamku, na której 2000 Dam ma się znajdować. Artyści muzyczni odbywają próby z Te Deum kompozycyi Kapelmistrza Kurpińskiego, mszy S. kompozycyi Rektora Elsnera i Veni Creator kompozycyi Rektora Soliwy, na tę uroczystość ułożonych. Czynią oraz przysposobienia w miejscach przeznaczonych na zabawy i uczyły dla ludu, a mieszkańcy przysposobiają się do wspaniałej illuminacyi.

Wczorajrano przybył do Warszawy JO. Xiążę Filip Hessen-Homburg Feldmarszałek porucznik Austryjacki.

Paganini opuścił Berlin dnia 14. b. m., onegdaj dawał koncert w Poznaniu.

Kraków.

Obwieszczenie Senatu.

(Ciąg dalszy.)

Art. 78. Senator z pomiędzy trzech delegowanych, do tego od Senatu wybrany (po trzech krótnem laską uderzeniu) zagai posiedzenie krótką przemową, z miejsca przydującemu w zgromadzeniu reprezentantów przeznaczonego, i odczytaniem aktu zwoławczego. Poczem wymieni Członków zgromadzenia, wedle listy sobie od Senatu udzielonej, i wezwie ich do zajęcia miejsc w porządku przepisany.

Art. 80. Senator posiedzenie zagajający przeczyta udzielone mu od Senatu na piśmie należnie spowodowane pobudki, które go skłoniły do sprzostowania obioru reprezentantów niezgodnie z konstytucyją nastąpionę, względem których jednak naradzać się w Izbie nie będzie można: równie jak dalsze wątpliwości, jakieby jeszcze we względzie przypuszczenia do Izby którego z reprezentantów powstać mogły. A nakoniec zapyta Izby, czyli który z jej Członków obecnych nie miałby jakiego na piśmie już przygotowanego zarzutu, przeciw któremu z reprezentantów.

Art. 82. Po takim rzeczy wyjaśnieniu i po oddaleniu się osób interessowanych, to jest tych, przeciw którym zarzuty poczynionemi zostały; Senator zagajający zapyta się zgromadzenia, czyli zarzut uczyniony P. N. reprezentantowi gminy N. lub delegowanemu N. jest dostatecznie obditym lub nie? tym, iż i t. d. Jeżeli Izba wyrzeczce na stronę zarzutowi uległego w sposobie potwierdzającym, Senator zagajający wezwie go do zajęcia miejsca w zgromadzeniu: w przeciwnym zaś razie oznajmi mu o wykreśleniu go z listy, z przy-

toczeniem powodów Izbę do tego skłaniających. Izba nie może, chociażby też i jednomyślną uchwałą, zastąpić jakiegokolwiek brak kwalifikacji artykuł. 19. konstytucji wymaganych. Mieć wszakże będzie prawo po zaistnieniu swoim zażądania od Senatu, bądź to z własnej woli, bądź na żądanie którego z kandydatów, któryby się mniemał być decyzją jego pokrzywdzonym, szczegółowego usprawiedliwienia powodów wykreślenia, onego, które jednakże wykreślenie uważanem będzie w każdym razie za ostateczne.

Art. 92. Prezydujący w zgromadzeniu reprezentantów odebrawszy łaskę marszałkowską, i nią trzykrotnie uderzywszy, zabierze głos, w którym przedstawi zgromadzeniu ważność obowiązków na nich przez obywateli, którzy ich wysłali włożonych.

Art. 98. Wszelkie doniesienia o codziennych czynnościach Sejmu głoszone, nie będą za autentyczne uważanemi, jeżeli nie będą od Sekretarza zgromadzenia podpisane, który gdyby sobie pozwolił jakiej niewierności, czy to w ogłaszaniu doniesieniami temi, co by nie było w protokołach wpisanem, czy też w podawaniu za autentyczne mów później napisanych z poprawami w Izbie odczytanemi; Senat po sprawdzeniu okoliczności, wyda na winnego wyrok zawieszenia go najwięcej na lat trzy w prawie głosowania na reprezentanta, na sejmikach i bycia obranym na reprezentanta, a oprócz tego rozkaże dla wiadomości powszechniej sprostować pismami publicznemi wśliznioną w doniesienia pomyłkę

Art. 105. Zaraz po obiorze trzech kommissyjów, prezydujący w zgromadzeniu reprezentantów zawiadomi o niem bezzwłocznie Senat, który z swej strony zamianuje podobnie z grona swojego kommissyje, któreby z wydziałami reprezentacji naradzały się względem żądanych odmian, i dawały im potrzebne objaśnienia. Senatorowie do tych kommissyjów delegowani, składać będą wspólnie z reprezentantami część ich nierozdzielną; a kommissyje te, nie inaczej jak w obecności rzeczonych Senatorów i łącznie z nimi naradzać się będą mogły nad dotyczącemi ich przedmiotami, równie jak podpisywać protokoły obrad swoich. Wszelkie odmienne zdania będą w nich wierne zapisywanemi, a Senat winien być o nich zawiadomianym pomocą raportów, które delegowani jego są mu zdawać obowiązaniemi.

Art. 114. Kommissyja kwalifikacyjna za-

pewniwszy się, iż kandydaci do miejsc Prezesa Senatu i Senatorów posiadają wszelkie kwalifikacje artykułem XIX. konstytucji do osiągnięcia tych miejsc z wyboru reprezentantów przepisane; ułoży listę kandydatów do każdego z osobna urzędu, i poda ją prezydującemu w zgromadzeniu z dołączeniem autentycznych dowodów przez kandydatów na poparcie ich tytułów złożonych; tudzież swoją opinią co do każdego kandydata w szczególności, wyrażając czyli go znajduje dostatecznie ukwalifikowanym lub nie? Gdyby którykolwiek z członków kommissyi kwalifikacyjnej, wniósł jaką wątpliwość względem obieralności kandydata, stosownie do artykułu XIX. konstytucji; zdarzenie to winno będzie być oznajmionem Senatowi, który w tej mierze ostatecznie zacyduje. Co także nastąpić będzie powinno w razie, gdyby po podaniu listy prezydującemu w zgromadzeniu reprezentantów, podobna wątpliwość wniesioną została w izbie przez któregoś z jej członków.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Diennik Odeski z dnia 8/20. Maja donosi:

Wiadomości od wojska czynnego.

Z d. 24. Kwietnia. Główna kwatera drugiego wojska przeprowadziła się przez Dunaj pod Husową i przybyła do wsi Hraboczaban.

Tegoż miesiąca d. 25., przeniosła się do Baltadży.

Dnia 18. Kwietnia Admirał Greig, na okręcie Paryż zawinął do zatoki Warnieńskiej, i 19 wytynął do Szyzypola, gdzie stanął tegoż samego dnia wieczorem.

Jenerał Major Swobodzki, objął w d. 14. Kwietnia od Komendanta sztabu Jenerała Majora Wachtana dowództwo nad wojskiem lądowym w Szyzopolu.

Z d. 25. Kwietnia. Kontr Admirał Pataniotti donosi, że z okrętów 3ciej eskadry, oddzielono 3 wojennych łodzi dla przeprawy pod Hirsową: eskadra ta połączyła się 24. Kwietnia z innymi okrętami pod Czarnowodami; 25 t m. wszystka flotyła dunajska mając wiatr pomyślny podniosła kotwicę i popłynęła w górę Dunaju. Piąty pułk czernomorskich kozaków, nważa na brzegach płynie flotyli, i wysłał oddziały po drodze przez Kuzhun ku Silistrii.

Z d. 26. Kwietnia. Główna kwatera 2giej armii przybyła do Czernowód.

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 22. Rozmaitości.)